

Suvestinė redakcija nuo 2008-11-23 iki 2009-01-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [43-1569](#), i. k. 1062230ISAK000A1-92

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO

Į S A K Y M A S

DĖL SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PADĖJĖJŲ KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ, SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PADĖJĖJŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMO TVARKOS BEI SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ ATESTACIJOS TVARKOS APRAŠŲ PATVIRTINIMO

2006 m. balandžio 5 d. Nr. A1-92

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. 259 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą“ (Žin., 2006, Nr. [31-1092](#)) 1.2 ir 1.3 punktais,

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinius reikalavimus;

1.2. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašą;

1.3. Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašą.

2. L a i k a u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. liepos 27 d. įsakymą Nr. A1-218 „Dėl Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [94-3510](#));

2.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. sausio 4 d. įsakymą Nr. A1-3 „Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. liepos 27 d. įsakymo Nr. A1-218 „Dėl Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2006, Nr. [4-114](#));

2.3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. sausio 4 d. įsakymą Nr. A1-2 „Dėl Socialinių darbuotojų kvalifikacinių reikalavimų aprašo ir Socialinį darbą dirbančiųjų profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [4-112](#)).

3. N u s t a t a u , kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Vilija Blinkevičiūtė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-92

SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PADĖJĖJŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikaciniai reikalavimai (toliau – reikalavimai) nustato socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų vertybines nuostatas, apibrėžia jų profesinę veiklą, žinias, įgūdžius bei asmenines savybes, reikalingas profesinėms užduotims vykdyti.

2. Reikalavimai taikomi visų specializacijų socialiniams darbuotojams ir socialinių darbuotojų padėjėjams, dirbantiems valstybės, savivaldybių, privačiose ar kitose įstaigose, įmonėse, organizacijose, asociacijose, labdaros ir paramos fonduose, religinėse bendruomenėse, bendrijose ir centruose ar kt.

3. Socialiniais darbuotojais ir socialinių darbuotojų padėjėjais laikomi socialinį darbą dirbantys asmenys, kurių pareigybės yra išvardintos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. A1-223 „Dėl Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [96-3608](#)) patvirtintame Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašė.

4. Socialinis darbas – profesinė socialinio darbuotojo ir socialinių darbuotojų padėjėjų veikla, nukreipta ryšių tarp žmonių ir jų aplinkos pagerinimui, siekiant sustiprinti asmenų ar jų bendruomenių prisitaikymo prie aplinkos galimybes bei padėti jiems integruotis visuomenėje. Socialinis darbas skatina socialinius pokyčius visuomenėje ir suteikia galimybę patiems žmonėms, bendruomenėms dalyvauti sprendžiant jų socialines problemas, didinant pačių atsakomybę ir nepažeidžiant žmonių orumo.

II. SOCIALINIO DARBUOTOJO IR SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO ŽINIOS, ĮGŪDŽIAI IR VERTYBĖS

5. Socialinis darbuotojas turi turėti aukštąjį socialinio darbo ar jam prilyginamą išsilavinimą.

Prilyginamu išsilavinimu laikomas:

kitas aukštasis socialinių mokslų studijų srities išsilavinimas ir įgyta socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija, kuri buvo suteikta išklauius ne mažiau kaip 40 kreditų socialinio darbo dalykų socialinius darbuotojus rengiančioje aukštojoje mokykloje (pastarasis reikalavimas netaikomas socialiniams darbuotojams, turintiems socialinio pedagogo profesinę kvalifikaciją ir dirbantiems su socialinės rizikos šeimomis, socialinės rizikos vaikais ir likusiais be tėvų globos vaikais);

kitas aukštasis ne socialinių mokslų studijų srities išsilavinimas ir įgyta socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija, kuri buvo suteikta išklauius ne mažiau kaip 60 kreditų socialinio darbo dalykų socialinius darbuotojus rengiančioje aukštojoje mokykloje.

Socialinius darbuotojus rengianti aukštoji mokykla, atsižvelgdama į savo studijų programas, savarankiškai nusistato, kurie dalykai sudaro socialinio darbo dalykus, ir pagal tai įvairiomis formomis (pagrindinės studijos, magistrantūros studijos, specialiosios profesinės studijos, perkvalifikavimo studijos) organizuoja studijas socialinio darbuotojo profesinei kvalifikacijai gauti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-185](#), 2006-07-05, Žin., 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

Nr. [A1-152](#), 2008-05-09, Žin., 2008, Nr. 55-2104 (2008-05-15), i. k. 1082230ISAK00A1-152

6. Socialinio darbuotojo padėjėjui reikalavimas turėti aukštąjį socialinio darbo ar jam

prilygintą išsilavinimą yra netaikomas.

Socialinio darbuotojo padėjėju negali dirbti asmuo, teritorinės darbo biržos siūstas pagal viešųjų darbų programą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-237](#), 2006-08-22, *Žin.*, 2006, Nr. 91-3586 (2006-08-26), i. k. 1062230ISAK00A1-237

7. Socialinis darbuotojas turi turėti teorinių socialinio darbo žinių apie Lietuvos socialinės apsaugos sistemą, socialinės apsaugos sritį reglamentuojančius teisės aktus, žmogaus teises, Europos Sąjungos šalių socialinės paramos sistemas.

8. Socialinis darbuotojas savo įgytomis teorinėmis socialinio darbo žiniomis ir praktiniais socialinio darbo įgūdžiais bei gebėjimais turi nuolat dalintis su savo kolegomis, socialinių darbuotojų padėjėjais, socialinio darbo studentais ir kitais socialinį darbą dirbančiais asmenimis.

9. Socialinis darbuotojas turi suprasti, kaip funkcionuoja visuomenė ir kaip joje funkcionuoja individas.

10. Socialinis darbuotojas turi gebėti tiksliai vertinti žmogaus socialinę situaciją, veiksmingai bendrauti su asmeniu ir jo aplinka, efektyviai organizuoti žmogiškuosius, finansinius bei kitus galimus išteklius, organizuoti socialinį darbą ir socialinių paslaugų teikimą.

11. Socialinis darbuotojas turi atsižvelgti į kliento individualumą, vadovautis jo poreikiais ir parinkti tokius socialinio darbo metodus bei socialines paslaugas, kurios geriausiai tiktų spręsti konkrečias kliento, jo šeimos ar bendruomenės socialines problemas ir geriausiai atitiktų jų interesus.

12. Socialinio darbuotojo padėjėjas, siekdamas geriausio žmogaus intereso, turi nuolat glaudžiai bendradarbiauti su jam vadovaujančiu socialiniu darbuotoju.

13. Socialinis darbuotojas ir socialinio darbuotojo padėjėjas savo veikloje turi vadovautis šiomis vertybinėmis nuostatomis:

13.1. gerbti savo klientus ir vertinti kiekvieno iš jų unikalumą;

13.2. būti empatiškas, stengtis suprasti kiekvieną klientą ir jam padėti;

13.3. vertinti visus klientus vienodai ir teikti jiems pagalbą nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, tikėjimo, lyties, rasės, įsitikinimų ar pažiūrų;

13.4. pasitikėti savo klientu, būti objektyviu priimant sprendimus, nesivadovauti išankstinėmis nuostatomis;

13.5. sukurti bendradarbiavimo su klientu santykius, į jo socialinių problemų sprendimą įtraukiant jį patį, jo šeimą, bendruomenę;

13.6. laikytis konfidencialumo, apie klientą žinomą informaciją teikiant tik įstatymų numatytais atvejais ir tik siekiant apginti geriausius kliento interesus.

14. Socialinis darbuotojas ir socialinio darbuotojo padėjėjas turi pasižymėti tokiais savybėmis kaip tolerancija, geranoriškumas, atsakingumas, kūrybiškumas bei iniciatyvumas.

15. Socialinis darbuotojas ir socialinio darbuotojo padėjėjas turi nuolat siekti atnaujinti savo teorines socialinio darbo žinias ir praktinius socialinio darbo įgūdžius bei gebėjimus.

III. REIKALAVIMAI SOCIALINIO DARBUOTOJO IR SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO PROFESINEI VEIKLAI

16. Socialinio darbuotojo pagrindiniai veiklos tikslai:

16.1. ugdyti, atstatyti ir palaikyti asmens gebėjimus savarankiškai spręsti jam ar jo šeimai iškylančias socialines problemas, inicijuoti pokyčius asmeniniame ir šeimos socialiniame gyvenime, tam panaudojant paties asmens, jo šeimos galimybes bei bendruomenės išteklius;

16.2. gerinti asmenų, jų socialinių grupių, bendruomenių socialinį gyvenimą, mažinant jų socialinę atskirtį ir skatinant jų socialinę integraciją į visuomenę;

16.3. siekti užkirsti kelią galimoms asmens, šeimos ar bendruomenės socialinėms problemoms atsirasti.

17. Šių tikslų socialinis darbuotojas turi siekti tiesiogiai dirbdamas socialinį darbą,

organizuodamas socialinių paslaugų teikimą, vykdydamas prevencinę socialinę veiklą bei bendrai veiklai telkdamas kitus specialistus ir bendruomenę.

18. Profesinėje veikloje socialinis darbuotojas turi aktyviai bendradarbiauti su vaiko teisių apsaugos, savivaldybės socialinės paramos, švietimo ir ugdymo, sveikatos priežiūros, teisėsaugos, užimtumo ir kitų sričių darbuotojais, kitais socialiniais darbuotojais, organizacijų, ginančių žmogaus teises ir interesus, atstovais, bendruomenės nariais, savanoriais.

19. Socialinis darbuotojas turi organizuoti socialinių darbuotojų padėjėjų veiklą, telkti juos bei kitus įstaigos, įmonės ar organizacijos, kurioje jis dirba, specialistus bendrai komandinei veiklai.

20. Socialinio darbuotojo padėjėjas dirba socialinį darbą pagal socialinio darbuotojo nurodymus ir jam vadovaujant.

21. Išskiriamos šios pagrindinės socialinio darbuotojo ir socialinių darbuotojų padėjėjų klientų grupės:

21.1. likę be tėvų globos vaikai;

21.2. socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos;

21.3. vaikai su negalia ir jų šeimos;

21.4. socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai;

21.5. senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos;

21.6. socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos;

21.7. suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos;

21.8. kiti asmenys, turintys socialinių problemų ir negalintys pasirūpinti savimi, bendruomenė.

22. Socialinis darbuotojas turi būti pasirengęs vykdyti šias veiklas:

22.1. vertinti ir nustatyti pagalbos poreikius asmeniui, šeimai ar bendruomenei ir inicijuoti jos teikimą;

22.2. planuoti socialines paslaugas asmeniui, šeimai ar bendruomenei;

22.3. organizuoti socialinį darbą ir socialinių paslaugų teikimą asmeniui, šeimai ar bendruomenei;

22.4. vertinti socialinio darbo su asmeniu, šeima ar bendruomene ir pagalbos teikimo jiems veiksmingumą.

23. Socialinis darbuotojas, vertindamas ir nustatydamas pagalbos poreikius asmeniui, šeimai ar bendruomenei bei inicijuodamas jos teikimą, turi gebėti:

23.1. surinkti informaciją apie būtinybę asmeniui ar šeimai gauti pagalbą bei inicijuoti šios pagalbos teikimą;

23.2. pasitelkti asmens aplinką informacijai apie asmenų ar šeimų būtinybę gauti pagalbą surinkti;

23.3. surinkti arba padėti surinkti asmeniui ar šeimai pagalbai gauti būtinus dokumentus;

23.4. bendradarbiaujant su asmeniu ar šeima, analizuoti galimus problemos sprendimo būdus, vertinti asmens ar šeimos motyvaciją ir galimybes patiems spręsti savo socialines problemas;

23.5. kompleksiskai vertinti pagalbos asmeniui ar šeimai poreikį, derinant poreikį socialinėms paslaugoms su asmens ar šeimos poreikiu piniginei socialinei paramai, vaiko teisių apsaugai, užimtumui, sveikatos priežiūrai, švietimui ir ugdymui, socialiniam būstui, specialiosios pagalbos priemonėms ir kt.;

23.6. tarpininkauti kitoms įstaigoms, įmonėms, organizacijoms dėl pagalbos asmeniui ar šeimai gavimo;

23.7. telkti specialistus įvertinti asmens ar šeimos pagalbos poreikį;

23.8. nustatyti asmens ar šeimos socialinių paslaugų poreikius, asmens nesavarankiškumo lygį, įvertinti asmens ar šeimos socialinę riziką;

23.9. pildyti reikiamus dokumentus, rengti išvadas dėl socialinių paslaugų skyrimo ir su jomis supažindinti asmenį ar šeimą, ar asmens globėją, rūpintoją.

24. Socialinis darbuotojas, planuodamas socialines paslaugas asmeniui, šeimai ar bendruomenei, turi gebėti:

24.1. sudaryti socialinio darbo su asmeniu ar šeima veiksmų planus, individualios socialinės

- globos planus, nustatyti konkrečias jiems būtinas teikti socialines paslaugas;
- 24.2. parinkti individualius socialinio darbo su asmeniu ar šeima metodus;
 - 24.3. numatyti asmens ar šeimos įtraukimo į teikiamos pagalbos procesą būdus;
 - 24.4. siūlyti asmeniui ar šeimai jų socialinių problemų sprendimo alternatyvas bei kartu su asmeniu ar šeima analizuoti jų padėtį, suteikiant jiems reikalingų žinių, patarimų bei informacijos;
 - 24.5. tarpininkauti dėl kitų pagalbos priemonių (piniginės socialinės paramos, vaiko teisių apsaugos, užimtumo, sveikatos priežiūros, švietimo ir ugdymo, socialinio būsto, specialiųjų pagalbos priemonių ir kt.) asmeniui, šeimai ar bendruomenei teikimo;
 - 24.6. bendradarbiauti su kitais specialistais, galinčiais suteikti pagalbą asmeniui ar šeimai;
 - 24.7. duoti nurodymus įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje jis dirba, socialinio darbuotojo padėjėjams;
 - 24.8. prognozuoti socialinių problemų bendruomenėje atsiradimą.
25. Socialinis darbuotojas, organizuodamas socialinį darbą ir socialinių paslaugų teikimą asmeniui, šeimai ar bendruomenei, turi gebėti:
- 25.1. dirbti socialinį darbą su asmeniu ar šeima, skatinant juos analizuoti bei vertinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses bei lūkesčius;
 - 25.2. sutelkti bendruomenę ir asmens ar šeimos aplinkos išteklius jų socialinėms problemoms spręsti;
 - 25.3. skatinti bendruomenę aktyviai dalyvauti sprendžiant socialines problemas ir teikiant pagalbą asmenims ar šeimoms;
 - 25.4. konsultuoti asmenį ar šeimą, asmens globėją ar rūpintoją, jiems tarpininkauti, patarti, pagal galimybes atstovauti asmens ar šeimos interesams, organizuoti asmenų socialinių grupių savipagalbos veiklą;
 - 25.5. skatinti asmenį ir šeimą palaikyti jų tarpusavio socialinius ryšius;
 - 25.6. telkti įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje jis dirba, specialistų komandą asmens šeimos ar bendruomenės socialinėms problemoms spręsti ir pagalbai joms teikti;
 - 25.7. koordinuoti socialinių paslaugų teikimą asmeniui, šeimai ar bendruomenei;
 - 25.8. organizuoti, prižiūrėti ir koordinuoti įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje jis dirba, socialinių darbuotojų padėjėjų ir savanorių veiklą;
 - 25.9. esant galimybei ir būtinybei rengti socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo programas ir pagal jas vykdyti įstaigos, įmonės ar organizacijos išanginius socialinių darbuotojų padėjėjų mokymus;
 - 25.10. rengti ir inicijuoti bendruomenės ar įstaigos, įmonės, organizacijos socialinių paslaugų programas;
 - 25.11. vykdyti švietėjišką veiklą bendruomenėje.
26. Socialinis darbuotojas, vertindamas socialinio darbo su asmeniu, šeima ar bendruomene ir pagalbos jiems teikimo veiksmingumą, turi gebėti:
- 26.1. vertinti asmens ar šeimos motyvacijos pokyčius bei pasiektus rezultatus;
 - 26.2. analizuoti pagalbos poveikio asmeniui ar šeimai veiksmingumą;
 - 26.3. inicijuoti ir periodiškai peržiūrėti socialinių paslaugų ir kitos pagalbos asmeniui ar šeimai poreikį;
 - 26.4. telkti kitus specialistus įvertinti pagalbos veiksmingumą;
 - 26.5. koreguoti socialinio darbo su asmeniu ar šeima veiksmų planus, individualios socialinės globos planus, konkrečias jiems numatomas teikti socialines paslaugas;
 - 26.6. patikslinti, ar pagalba, dėl kurios buvo tarpininkauta kitose įstaigose, įmonėse, organizacijose, asmeniui ar šeimai buvo suteikta;
 - 26.7. esant būtinybei tarpininkauti asmeniui ar šeimai dėl papildomos ar naujos pagalbos gavimo;
 - 26.8. domėtis ir rinkti informaciją apie pagalbą jau gavusio ir pradėjusio savarankiškai rūpintis savimi ar savo šeima asmens ar jo šeimos socialinę padėtį ir jos aplinką, esant būtinybei, pakartotinai inicijuoti pagalbos teikimą;
 - 26.9. analizuoti savo profesinę veiklą;

26.10. vertinti įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje dirba, socialinių darbuotojų padėjėjų veiklą;

26.11. kaupti „gerąją“ socialinio darbo patirtį ir ją skleisti kitiems;

26.12. teikti siūlymus įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje jis dirba, vadovui dėl socialinių paslaugų organizavimo ir socialinių paslaugų kokybės;

26.13. atkreipti valstybės ir savivaldybių institucijų dėmesį į aplinkybes, dėl kurių kyla socialinės problemos, analizuoti socialinę sritį reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą, esant reikalui, teikti pasiūlymus jiems tobulinti.

27. Specialieji reikalavimai socialiniams darbuotojams, teikiantiems socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoms, kurių etatai yra finansuojami iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams:

27.1. socialiniai darbuotojai teikia socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoms šių šeimų namuose arba socialinių paslaugų įstaigose. Šiai veiklai vykdyti jie yra įdarbinami seniūnijose, vaikų dienos centruose, šeimos paramos centruose, paramos šeimai tarnybose, krizių centruose, socialinių paslaugų tarnybose, pagalbos namuose tarnybose ir pan. Socialinė priežiūra socialinės rizikos šeimoms turi būti teikiama kiek galima arčiau jų gyvenamosios vietos;

27.2. socialinis darbuotojas privalo turėti šių reikalavimų 5 punkte nustatytą išsilavinimą arba profesinę kvalifikaciją ir socialinių darbuotojų atestavimo metu turi būti įgijęs ne žemesnę kaip socialinio darbuotojo kvalifikacinę kategoriją;

27.3. sprenddami socialinės rizikos šeimų problemas, socialiniai darbuotojai bendradarbiauja su savivaldybių vaiko teisių apsaugos tarnybų specialistais, vaikų globos namų pedagogais ir socialiniais darbuotojais, mokyklų pedagogais bei kitų socialinių paslaugų įstaigų darbuotojais;

27.4. socialinis darbuotojas turi būti pasirengęs vykdyti šias veiklas:

27.4.1. tirti socialinės rizikos šeimų socialinę situaciją;

27.4.2. vykdyti socialinių problemų socialinės rizikos šeimoms iškilimo prevenciją;

27.4.3. nustatyti socialinės rizikos šeimų socialinių paslaugų poreikį;

27.4.4. planuoti ir teikti socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoms, ugdant ir palaikant suaugusių šeimos narių socialinius įgūdžius;

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-123](#), 2007-05-08, *Žin.*, 2007, Nr. 53-2065 (2007-05-15), i. k. 1072230ISAK00A1-123

27.4.5. vertinti socialinės rizikos šeimai teikiamos socialinės priežiūros veiksmingumą ir efektyvumą;

27.4.6. telkti pedagogų, socialinių pedagogų, psichologų ir kitų specialistų komandą darbui su socialinės rizikos šeimomis;

27.4.7. rinkti ir kaupti informaciją apie socialinės rizikos šeimų problemas ir jų socialinę aplinką;

27.4.8. teikti išvadas ir siūlymus dėl socialinės rizikos šeimų socialinės situacijos bei jų problemų sprendimo būdų;

27.4.9. teikti siūlymus dėl socialinės rizikos šeimos įrašymo ir išbraukimo iš socialinės rizikos šeimų apskaitos.

27.4.10. teikti siūlymus savivaldybės administracijos direktoriui apriboti socialinės paramos teikimą ar keisti ją socialinėmis paslaugomis toms socialinės rizikos šeimoms, kurios trukdo planuoti ir vykdyti socialinę priežiūrą, naudoja gaunamą finansinę paramą neatsižvelgdamos į šeimos interesus ir ne pagal paskirtį

Papildyta punktu:

Nr. [AI-123](#), 2007-05-08, *Žin.*, 2007, Nr. 53-2065 (2007-05-15), i. k. 1072230ISAK00A1-123

27.4.11. kreiptis į teisėsaugos institucijas pagalbos, siekiant užtikrinti, kad nebūtų trukdoma planuoti ir vykdyti socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoje.

Papildyta punktu:

Nr. [AI-123](#), 2007-05-08, *Žin.*, 2007, Nr. 53-2065 (2007-05-15), i. k. 1072230ISAK00A1-123

Papildyta punktu:

Nr. [AI-185](#), 2006-07-05, *Žin.*, 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Socialinis darbuotojas ir socialinio darbuotojo padėjėjas savo profesinėje veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir kitais norminiais aktais, taip pat Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksu ir pareigybės aprašymu.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [AI-185](#), 2006-07-05, *Žin.*, 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

29. Socialinio darbuotojo ir socialinio darbuotojo padėjėjo veiklos specifika gali skirtis, atsižvelgiant į asmenų socialinę grupę, su kuria jis dirba, ar šių asmenų turimą socialinę riziką, negalios rūšį, savarankiškumo lygio ypatumus. Veiklos specifika yra detalizuojama konkrečiame socialinio darbuotojo ir socialinio darbuotojo padėjėjo pareigybės aprašyme.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [AI-185](#), 2006-07-05, *Žin.*, 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

30. Socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija periodiškai vertinama socialinių darbuotojų atestacijos metu. Socialinis darbuotojas turi dalyvauti socialinių darbuotojų atestacijoje ir siekti įgyti jo profesinę kvalifikaciją atitinkančią kvalifikacinę kategoriją socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [AI-185](#), 2006-07-05, *Žin.*, 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

31. Socialinio darbuotojo padėjėjas privalo kelti savo profesinę kvalifikaciją, dalyvaudamas įžanginiuose ir periodiniuose profesinės kvalifikacijos kėlimo mokymuose socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [AI-185](#), 2006-07-05, *Žin.*, 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-92

SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PADĖJĖJŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarka) nustato socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų ir socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimo tikslus ir uždavinius, profesinės kvalifikacijos kėlimo organizavimą ir finansavimą bei kvalifikacijos kėlimo programų atranką.

2. Šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos:

Socialiniai darbuotojai – Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. A1-223 „Dėl Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [96-3608](#)), 5 punkte nurodyti darbuotojai.

Socialinio darbuotojo padėjėjai – Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. A1-223 „Dėl Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [96-3608](#)), 6 punkte nurodyti darbuotojai.

Socialinį darbą dirbantiesiems prilyginami darbuotojai – Socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų pareigybių sąrašo, patvirtintame socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. A1-181 „Dėl Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo ir Socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [112-5050](#)), nurodyti darbuotojai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

II. SOCIALINIŲ DARBĄ DIRBANČIŲJŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3. Socialinį darbą dirbančiųjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tikslas – kelti socialinį darbą dirbančiųjų profesinę kvalifikaciją, užtikrinant aukštą socialinio darbo ir socialinių paslaugų kokybę bei veiksmingumą.

4. Socialinį darbą dirbančiųjų profesinės kvalifikacijos kėlimo uždaviniai:

4.1. skatinti socialinį darbą dirbančiųjų profesinį tobulėjimą;

4.2. sudaryti galimybes socialinį darbą dirbantiesiems kelti savo profesinę kompetenciją;

4.3. tirti socialinį darbą dirbančiųjų profesinio tobulinimosi poreikius ir įvertinti socialinio darbo būklę;

4.4. plėtoti socialinį darbą dirbančiųjų profesinį bendravimą ir bendradarbiavimą.

III. SOCIALINIO DARBUOTOJO PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

5. Socialinis darbuotojas privalo nuolat kelti savo profesinę kvalifikaciją. Jo profesinė kvalifikacija yra vertinama socialinio darbuotojo atestacijos metu.

6. Socialinis darbuotojas kelia savo kvalifikaciją dalyvaudamas teoriniuose mokymuose, kuriuose nenuosekliųjų studijų būdu jis įgyja teorines socialinio darbo žinias, bei praktiniuose mokymuose, kuriuose nenuosekliųjų studijų būdu jis įgyja praktinius socialinio darbo įgūdžius ir gebėjimus.

7. Socialinis darbuotojas gali kelti savo kvalifikaciją organizuodamas kitų asmenų teorinius ir praktinius mokymus, kurių metu jis moko kitus socialinius darbuotojus, socialinio darbuotojo padėjėjus, socialinio darbo studentus, padėdamas jiems įgyti reikalingų socialinio darbo žinių bei praktinių socialinio darbo įgūdžių ir gebėjimų.

8. Socialinio darbuotojo profesinės kvalifikacijos kėlimo formos yra:

8.1. teorinis mokymasis:

8.1.1. paskaitos;

8.1.2. teoriniai seminarai;

8.2. praktinis mokymasis:

8.2.1. praktiniai užsiėmimai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

8.2.2. profesinė praktika;

8.2.3. dalyvavimas supervizijoje;

8.3. kitų asmenų teorinis mokymas:

8.3.1. paskaitos;

8.3.2. teoriniai seminarai;

8.3.3. įžanginis socialinių darbuotojų padėjėjų teorinis mokymas;

8.4. kitų asmenų praktinis mokymas:

8.4.1. praktiniai užsiėmimai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

8.4.2. vadovavimas socialinio darbo studentų profesinei praktikai;

8.4.3. supervizijos vykdymas;

8.4.4. įžanginis socialinių darbuotojų padėjėjų praktinis mokymas.

9. Minimali socialinio darbuotojo kvalifikacijos kėlimo trukmė priklauso nuo kvalifikacinės kategorijos, kurią jis siekia įgyti arba prasitęsti ir kuri yra nustatyta socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos apraše (toliau – Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašas).

10. Socialinių darbuotojų teoriniai ir praktiniai mokymai vykdomi pagal Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus patvirtintas, socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programas. Reikalavimus šių programų atrankai nustato šios Tvarkos VI skyrius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-123](#), 2007-05-08, *Žin.*, 2007, Nr. 53-2065 (2007-05-15), i. k. 1072230ISAK00A1-123

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

11. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programas rengia ir vykdo socialinio darbo metodiniai centrai, socialinio darbo mokymo įstaigos bei kitos įstaigos, įmonės, organizacijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

12. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programų poreikį šalies mastu tiria, šių programų rengimą inicijuoja bei jų įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – LDRMT) padalinys – Socialinių darbuotojų rengimo centras (toliau – Socialinių darbuotojų rengimo centras), bendradarbiaudamas su teritorinėmis darbo rinkos mokymo tarnybomis bei Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

13. Šios Tvarkos 8.3 ir 8.4 punktuose nustatytus kitų asmenų teorinius ar praktinius mokymus socialinis darbuotojas gali vykdyti socialinio darbo metodiniame centre, socialinių paslaugų įstaigoje, Socialinių darbuotojų rengimo centre, socialinio darbo mokymo įstaigoje bei

kitose įstaigose, įmonėse, organizacijose.

14. Superviziją gali vykdyti specialistas, kuris yra baigęs specialius supervizijos mokymus mokymo įstaigoje ir turi tai patvirtinantį dokumentą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

15. Socialinio darbuotojo darbdavys privalo jam sudaryti sąlygas kelti savo profesinę kvalifikaciją šios Tvarkos 8 punkte nustatytais profesinės kvalifikacijos kėlimo formomis ne mažiau kaip 16 valandų per metus.

16. Socialinio darbuotojo dalyvavimas socialinio darbo kvalifikacijos kėlimo renginiuose (socialinio darbo stažuotėse, socialinio darbo mokymo įstaigų organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose) Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ar Šveicarijos Konfederacijoje yra įskaitomas į socialinio darbuotojo kvalifikacijos kėlimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

17. Socialinis darbuotojas, siekdamas, kad šios Tvarkos 16 punkte nurodytos išklaudytos teorinio ar praktinio mokymo valandos būtų įskaitytos į jo kvalifikacijos kėlimą, privalo turėti pažymą, kuri būtų išduota kvalifikacijos kėlimą vykdžiusios įstaigos, įmonės, organizacijos vadovo arba jos struktūrinio padalinio vadovo. Pažymoje turi būti nurodyta: vieta, kurioje socialinis darbuotojas kėlė savo kvalifikaciją, kvalifikacijos kėlimo data ir trukmė (valandomis). Pažyma turi būti patvirtinta ją išdavusio asmens parašu ir įstaigos, įmonės, organizacijos antspaudu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

18. Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, kurio socialinio darbo kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai yra pripažinti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir kuris dirba socialiniu darbuotoju Lietuvos Respublikoje, savo kvalifikaciją kelia vadovaudamasis šios Tvarkos nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

19. Socialiniam darbuotojui, pageidaujančiam kelti savo profesinę kvalifikaciją, visa reikalinga informacija yra teikiama Socialinių darbuotojų rengimo centre.

IV. SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

20. Socialinio darbuotojo padėjėjas privalo kelti savo profesinę kvalifikaciją, dalyvaudamas įžanginiuose ir periodiniuose mokymuose.

21. Įžanginius socialinio darbuotojo padėjėjo mokymus privalo išklaudyti kiekvienas asmuo, kuris pradeda dirbti socialinio darbuotojo padėjėju ir kuris neturi socialinio darbo ar jam prilyginto išsilavinimo. Šių mokymų metu socialinio darbuotojo padėjėjas kelia savo kvalifikaciją dalyvaudamas teoriniuose mokymuose, kuriuose nenuosekliųjų studijų būdu jis įgyja minimalias teorines socialinio darbo žinias, bei praktiniuose mokymuose, kuriuose nenuosekliųjų studijų būdu jis įgyja minimalius praktinius socialinio darbo įgūdžius ir gebėjimus. Įžanginių socialinio darbuotojo padėjėjo mokymų trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 40 valandų.

22. Socialinio darbuotojo padėjėjas privalo dalyvauti periodiniuose socialinių darbuotojų padėjėjų mokymuose ne mažiau kaip 16 valandų per metus. Šių mokymų metu socialinio darbuotojo padėjėjas kelia savo kvalifikaciją dalyvaudamas teoriniuose mokymuose, kuriuose nenuosekliųjų studijų būdu jis įgyja teorines socialinio darbo žinias, bei praktiniuose mokymuose, kuriuose nenuosekliųjų studijų būdu jis įgyja praktinius socialinio darbo įgūdžius ir gebėjimus.

23. Įžanginio socialinių darbuotojų padėjėjų mokymo formos:

23.1. teorinis mokymasis:

- 23.1.1. paskaitos;
- 23.1.2. teoriniai seminarai;
- 23.2. praktinis mokymasis:
- 23.2.1. praktiniai užsiėmimai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

- 23.2.2. profesinė praktika.
- 24. Periodinių socialinių darbuotojų padėjėjų mokymų formos:
 - 24.1. teorinis mokymasis:
 - 24.1.1. paskaitos;
 - 24.1.2. teoriniai seminarai;
 - 24.2. praktinis mokymasis:
 - 24.2.1. praktiniai užsiėmimai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

- 24.2.2. profesinė praktika;
- 24.2.3. dalyvavimas supervizijoje.

25. Socialinių darbuotojų padėjėjų įžanginiai ir periodiniai mokymai vykdomi pagal socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programas, suderintas LDRMT nustatyta tvarka. Socialinių darbuotojų rengimo centro parengtas socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programas LDRMT derina su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

26. Socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programas rengia ir vykdo socialinio darbo metodiniai centrai, Socialinių darbuotojų rengimo centras, teritorinės darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos, Lietuvos darbo birža, socialinio darbo mokymo įstaigos bei kitos įstaigos, įmonės, organizacijos.

27. Įžanginius socialinio darbuotojo padėjėjo mokymus gali vykdyti įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje socialinio darbuotojo padėjėjas buvo įdarbintas, vadovo paskirtas socialinis darbuotojas, kuris turi aukštąjį socialinio darbo išsilavinimą bei yra parengęs ir su Socialinių darbuotojų rengimo centru suderinęs socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programą.

28. Socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programų poreikį šalies mastu tiria, šių programų rengimą inicijuoja bei jų įgyvendinimą koordinuoja Socialinių darbuotojų rengimo centras, bendradarbiaudamas su Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija.

29. Socialinio darbuotojo padėjėjas gali dalyvauti socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programose. Pagal šias programas išklaustytos teorinio ir praktinio mokymo valandos yra įskaitomos į socialinio darbuotojo padėjėjo kvalifikacijos kėlimą, atitinkamai prilyginant jo išklaustas teorinio ar praktinio mokymo valandas šios Tvarkos 21 ir 22 punktuose nustatytiems valandoms.

30. Socialinio darbuotojo padėjėjui įsidarbinus, jo darbdavys privalo jam sudaryti sąlygas dalyvauti įžanginiuose socialinių darbuotojų padėjėjų mokymuose ir kelti savo profesinę kvalifikaciją šios Tvarkos 23 punkte nustatytiomis profesinės kvalifikacijos kėlimo formomis ne mažiau kaip 40 valandų.

31. Socialinio darbuotojo padėjėjo darbdavys privalo jam sudaryti sąlygas dalyvauti periodiniuose socialinių darbuotojų padėjėjų mokymuose ir kelti savo profesinę kvalifikaciją šios Tvarkos 24 punkte nustatytiomis profesinės kvalifikacijos kėlimo formomis ne mažiau kaip 16 valandų per metus.

32. Socialinio darbuotojo padėjėjo dalyvavimas socialinio darbo kvalifikacijos kėlimo renginiuose (socialinio darbo stažuotėse, socialinio darbo mokymo įstaigų organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose) Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ar

Šveicarijos Konfederacijoje yra įskaitomas į socialinio darbuotojo padėjėjo kvalifikacijos kėlimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

33. Socialinio darbuotojo padėjėjas, siekdamas, kad šios Tvarkos 32 punkte nurodytos išklaustytos teorinio ar praktinio mokymo valandos būtų įskaitytos į jo kvalifikacijos kėlimą, privalo turėti pažymą, kuri būtų išduota kvalifikacijos kėlimą vykdžiusios įstaigos, įmonės, organizacijos vadovo arba jos struktūrinio padalinio vadovo. Pažymyje turi būti nurodyta: vieta, kurioje socialinio darbuotojo padėjėjas kėlė savo kvalifikaciją, kvalifikacijos kėlimo data ir trukmė (valandomis). Pažyma turi būti patvirtinta ją išdavusio asmens parašu ir įstaigos, įmonės, organizacijos antspaudu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

34. Europos Sąjungos valstybių narių, Europos Ekonominės erdvės valstybių ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, kuris dirba socialinio darbuotojo padėjėju Lietuvos Respublikoje, savo kvalifikaciją kelia, vadovaudamasis šios Tvarkos nuostatomis.

35. Socialinio darbuotojo padėjėjui, pageidaujantiems kelti savo profesinę kvalifikaciją, visa reikalinga informacija yra teikiama Socialinių darbuotojų rengimo centre.

V. SOCIALINĮ DARBĄ DIRBANČIAJAM PRILYGINAMO DARBUOTOJO PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

36. Socialinį darbą dirbantiesiems prilyginami darbuotojai kelia savo profesinę kvalifikaciją socialinio darbo srityje dalyvaujant „gerosios patirties“ sklaidos renginiuose: teoriniuose seminaruose ir praktiniuose užsiėmimuose, konferencijose, stažuotėse ir kt. arba dalindamiesi savo „gerąją patirtimi“: skaitydami paskaitas ir pranešimus socialinio darbo tema, organizuodami teorinius seminarus ir praktinius socialinio darbo užsiėmimus, vadovaudami socialinio darbo studentų profesinei praktikai ir kt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

37. „Gerosios patirties“ sklaidos renginius socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamiems darbuotojams organizuoja socialinio darbo metodiniai centrai, Socialinių darbuotojų rengimo centras, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, socialinio darbo mokymo įstaigos bei kitos įstaigos, įmonės, organizacijos.

38. Poreikį socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų darbuotojų „gerosios patirties“ sklaidai šalies mastu tiria, šią sklaidą inicijuoja bei jos įgyvendinimą koordinuoja Socialinių darbuotojų rengimo centras, bendradarbiaudamas su Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija.

39. „Gerosios patirties“ sklaidos renginius, kuriuos organizuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, koordinuoja Socialinių darbuotojų rengimo centras.

40. Socialinį darbą dirbančiam prilyginamas darbuotojas gali dalyvauti socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programose. Pagal šias programas išklaustytos arba organizuotos teorinio ir praktinio mokymo valandos socialinį darbą dirbančiam prilyginamam darbuotojui atestuojantis yra įskaitomos į jo kvalifikacijos kėlimo trukmę.

41. Šiame skyriuje nustatytuose „gerosios patirties“ sklaidos renginiuose gali dalyvauti ir kiti socialinį darbą dirbantys asmenys – socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai ir kt.

VI. SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO PROGRAMŲ IR SOCIALINIO DARBO METODINIŲ CENTRŲ ATRANKA

TAR pastaba. Iki įsakymo Nr. [AI-370](#) įsigaliojimo (2008-11-23) patvirtintiems socialinio darbo metodiniams centrams statusas pratęsiamas iki 2012 m. kovo 20 d., patvirtintos socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos galioja iki 2012 m. gruodžio 31 d.

42. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programų ir socialinio darbo metodinių

centrų atranką koordinuoja ir vykdo LDRMT. Už šių programų atranką tiesiogiai atsako Socialinių darbuotojų rengimo centras.

43. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programa yra rengiama užpildant Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos formą (3 priedas) 3 egzemplioriais ir teikiama atrankai LDRMT. Socialinis darbuotojas kvalifikacijos kėlimo programą gali teikti kartu su viena iš šios Tvarkos 11 punkte nurodytų įstaigų, įmonių ar organizacijų.

44. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą vertina Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programų atrankos komisija (toliau – komisija). Komisiją sudaro Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, LDRMT, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos atstovai ir nepriklausomi socialinio darbo ekspertai. Šios komisijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina LDRMT direktorius.

45. Komisija socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą vertina pagal 100 balų sistemą, remdamasi šiais vertinimo kriterijais:

45.1. programos aktualumas ir naujumas;

45.2. programos rezultatų pritaikymas praktikoje;

45.3. programos atitiktis tikslinės grupės narių specializacijai;

45.4. įvairių mokymo metodų taikymas;

45.5. dėstytojų patirtis ir kompetencija;

45.6. programą teikiančios įstaigos, įmonės, organizacijos patirtis.

46. Komisija socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą atranka išvedusi kiekvienos programos vertinimo balų vidurkį. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programa yra pripažįstama tinkama, jeigu jos vertinimo balų vidurkis yra ne mažesnis kaip 60 balų.

47. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programa turi būti įvertinta per 30 kalendorinių dienų nuo jos gavimo dienos.

48. Atrinktą socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą savo įsakymu tvirtina LDRMT direktorius.

49. LDRMT direktoriaus įsakymu patvirtinta socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programa yra registruojama nustatyta neformaliojo švietimo mokymo programų registravimo tvarka ir galioja 5 metus.

50. Socialinio darbo metodiniai centrai yra atrinkami konkurso būdu, vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintais Socialinio darbo metodinių centrų atrankos konkurso nuostatais.

51. Komisijos atrinktus socialinio darbo metodinius centrus, raštu suderintus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, savo įsakymu tvirtina LDRMT direktorius. Socialinio darbo metodinio centro statusas suteikiamas 5 metams.

52. Informacija apie socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programas bei socialinio darbo metodinius centrus yra skelbiama Socialinių darbuotojų rengimo centro interneto svetainėje.

53. Socialinių darbuotojų rengimo centras, bendradarbiaudamas su teritorinėmis darbo rinkos mokymo tarnybomis bei Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, šalies mastu renka informaciją apie patvirtintų ar suderintų kvalifikacijos kėlimo programų efektyvumą ir vykdo jų stebėseną šalies bei atskirų regionų mastu.

54. Socialinių darbuotojų rengimo centras nuolat renka informaciją apie socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo mokymus ir skelbia ją interneto svetainėje.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

VII. SOCIALINIŲ DARBĄ DIRBANČIŲJŲ DARBUOTOJŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS KĖLIMO FINANSAVIMAS

55. Socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų ir socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas yra finansuojamas iš valstybės, savivaldybių, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir pačių socialinį darbą dirbančiųjų lėšų bei kitų šaltinių.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [AI-216](#), 2006-07-31, *Žin.*, 2006, Nr. 86-3375 (2006-08-05), i. k. 1062230ISAK00A1-216

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

56. Socialinį darbą dirbančiajam darbuotojui išklausus arba organizavus šioje Tvarkoje nustatytus teorinius ar praktinius mokymus pagal patvirtintą socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą arba socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programą yra užpildoma šios Tvarkos 1 arba 2 priede nustatytos formos pažyma. Pažymoje pasirašo įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje mokymai buvo išklaustyti ar organizuoti, vadovas arba struktūrinio padalinio vadovas bei patvirtina įstaigos, įmonės, organizacijos antspaudu.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [AI-216](#), 2006-07-31, *Žin.*, 2006, Nr. 86-3375 (2006-08-05), i. k. 1062230ISAK00A1-216

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

**PAŽYMA APIE SOCIALINIO DARBUOTOJO IŠKLAUSYTUS ARBA ORGANIZUOTUS
TEORINIUS AR PRAKTEINIUS MOKYMUS**

Socialinio darbuotojo, kuris išklause arba organizavo teorinius ar praktinius mokymus,
vardas ir pavardė.....

Informacija apie išklaustytus arba organizuotus teorinius ar praktinius mokymus

Mokymų formos		Mokymo data	Mokymo trukmė (valandų skaičius)	Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos pavadinimas	Įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje mokymai buvo išklausti arba organizuoti, pavadinimas	Įstaigos, įmonės, organizacijos vadovo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos, parašas ir įstaigos, įmonės, organizacijos antspaudas	Atsakingo už mokymus asmens vardas, pavardė, pareigos ir parašas
Teorinis mokymasis	paskaitos						
	teoriniai seminarai						
Praktinis mokymasis	praktiniai užsiėmimai						
	profesinė praktika						
	dalyvavimas supervizijoje						
Kitų asmenų teorinis mokymas	paskaitos						
	teoriniai seminarai						
	įžanginis socialinių darbuotojų padėjėjų teorinis mokymas						
Kitų asmenų praktinis mokymas	praktiniai užsiėmimai						
	vadovavimas socialinio darbo studentų profesinei praktikai						
	supervizijos vykdymas						
	įžanginis socialinių darbuotojų padėjėjų praktinis mokymas						

Priedo pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų
padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo
tvarkos aprašo
2 priedas

**PAŽYMA APIE SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO IŠKLAUSYTUS TEORINIUS
AR PRAKTINIUS MOKYMUS**

Socialinio darbuotojo padėjėjo, kuris išklausė teorinius ar praktinius mokymus, vardas ir pavardė.....

Informacija apie išklausytus teorinius ar praktinius mokymus

Mokymų formos		Mokymo data	Mokymo trukmė (valandų skaičius)	Socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijos kėlimo programos pavadinimas	Įstaigos, įmonės, organizacijos, kurioje mokymai buvo išklausyti arba organizuoti, pavadinimas	Įstaigos, įmonės, organizacijos vadovo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos, parašas ir įstaigos, įmonės, organizacijos antspaudas	Atsakingo už mokymus asmens vardas, pavardė, pareigos ir parašas
Ižanginis mokymas	Teorinis mokymas	paskaitos					
		teoriniai seminarai					
	Praktinis mokymas	praktiniai užsiėmimai					
		profesinė praktika					
Periodinis mokymas	Teorinis mokymas	paskaitos					
		teoriniai seminarai					
	Praktinis mokymas	praktiniai užsiėmimai					
		profesinė praktika					
		dalyvavimas supervizijoje					

Priedo pakeitimai:

Nr. [AI-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

Socialinių darbuotojų ir socialinių
darbuotojų padėjėjų profesinės
kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašo
3 priedas

(Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos forma)

_____ (pareiškėjo pavadinimas ir adresas)

Lietuvos darbo rinkos ir mokymo tarnybai
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO PROGRAMA

_____ d. Nr. _____
(data)

Programos pavadinimas _____

Už programos vykdymą atsakingo asmens pavardė ir vardas, telefonas, faksas ir el. pašto
adresas _____

Programos aprašymas (jos aktualumas, naujumas ir pan.) _____

Duomenys apie programą

1.	Įgyvendinimo vieta	
2.	Tikslinė grupė (kokių specializacijų, socialinių paslaugų įstaigų tipų socialiniams darbuotojams skirta programa; koks vienos grupės programos klausytojų skaičius)	
3.	Tikslas ir uždaviniai	
4.	Trumpas mokymo turinio aprašymas (kvalifikacijos kėlimo formos*, temų pavadinimai, mokymų metodai ir būdai) Pridedamas (2–3 psl.) detalus mokymo turinio aprašymas	

5.	Mokymo trukmė (teorinių mokymų trukmė akad. val., praktinių mokymų trukmė akad. val.)	
6.	Žinių įvertinimas (atsiskaitymo forma (-os))	
7.	Literatūros sąrašas (numatoma naudoti literatūra)	
8.	Dėstytojai (informacija apie dėstytojus (išsilavinimas, patirtis vykdant mokymus, kvalifikacijos kėlimas ir pan.)**	
9.	Materialinė bazė programai vykdyti (galimybės aprūpinti klausytojus dalijamąja medžiaga ir kitomis mokymo priemonėmis)	

* Detalizuojama vadovaujantis Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašo 8 punktu.

** Dokumentų, patvirtinančių dėstytojų kvalifikaciją ir kompetenciją, kopijos.

PRIDEDAMA:

1. Detalus mokymo turinio aprašymas, ___ lapai.
2. Pareiškėjo registracijos pažymėjimo ir nuostatų (įstatų) kopijos, ___ lapai.
3. Pareiškėjo darbuotojų, kurie įgyvendins kvalifikacijos kėlimo programą, dokumentų, patvirtinančių jų kvalifikaciją, kopijos, ___ lapai.

(pareiškėjo vadovo pareigų
pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A. V.

(už programos vykdymą atsakingo
asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Papildyta priedu:

Nr. [A1-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-92

SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ ATESTACIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja valstybinėse ir savivaldybių įstaigose ir institucijose bei nevyriausybinėse organizacijose dirbančių socialinių darbuotojų kvalifikacines kategorijas ir jų nustatymo bei pratęsimo kriterijus, socialinių darbuotojų atestacijos komisijų sudėtis ir jų funkcijas, socialinių darbuotojų pasirengimą atestacijai, kvalifikacinių kategorijų suteikimą, pratęsimą ir panaikinimą, skundų ir apeliacijų nagrinėjimą, atsakomybę, socialinių darbuotojų atestacijos finansavimą.

2. Socialinių darbuotojų atestacijoje (toliau – atestacijoje) dalyvauja socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašė nurodyti socialiniai darbuotojai.

3. Atestacijoje turi teisę savanoriškai dalyvauti socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame Socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašė nurodyti socialinių paslaugų įstaigų vadovai, socialinių darbuotojų padėjėjai, šeimynų vaikų globėjai (rūpintojai), socialinių išmokų specialistai, darbuotojai, kurių pareigybės yra nurodytos socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame Socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų pareigybių sąrašė, bei kiti darbuotojai, kurių veikla yra tiesiogiai susijusi su socialiniu darbu ir jo organizavimu.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Atestacija – procedūra, kuria nustatoma, ar socialinio darbuotojo profesinė kompetencija atitinka tam tikrai kvalifikacinei kategorijai įgyti arba prasitęsti keliamus reikalavimus ir kriterijus.

Kvalifikacinė kategorija – atitinkamais kriterijais apibūdinamas socialinio darbuotojo profesinės kvalifikacijos lygmuo, kurį nustato socialinių darbuotojų atestacijos komisija.

Praktinės veiklos vertintojas – socialinių paslaugų įstaigos, kurioje dirba socialinis darbuotojas, vadovas arba šios įstaigos steigėjo įgaliotas asmuo, Socialinio darbo metodinio centro (pagal besiatestuojančio praktinės veiklos specializaciją) socialinis darbuotojas, socialinius darbuotojus rengiančios aukštosios mokyklos socialinio darbo specialistas, kuris vertina socialinio darbuotojo praktinę veiklą.

Praktinis mokymasis – praktinių socialinio darbo įgūdžių ir gebėjimų įgijimas (praktiniai seminarai, pratybos ir profesinė praktika, dalyvavimas supervizijoje, supervizijos vykdymas ir pan.).

Profesinė kvalifikacija – profesinis pasirengimas, įgyjamas baigus nuosekliąsias neuniversitetines ar universitetines (pagrindines, profesines, vientišąsias arba antros pakopos – specialiąsias profesines, magistrantūros) studijas.

Profesinės kvalifikacijos kėlimo programa – Socialinio darbo metodinio centro, aukštosios mokymo įstaigos ar kitos įstaigos (institucijos, organizacijos) parengta ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka konkurso būdu atrinkta bei patvirtinta socialinių darbuotojų teorinio ir praktinio mokymo programa.

Socialinio darbo metodinis centras (toliau – Metodinis centras) – tai socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinkta socialinių paslaugų įstaiga (struktūrinis padalinys), kuri šalia savo pagrindinių funkcijų atlieka ir socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, socialinio darbo inovacijų diegimo bei gerosios patirties sklaidos kitoms panašaus pobūdžio socialinių paslaugų įstaigoms funkcijas.

Socialinio darbuotojo praktinė veikla – socialiniam darbuotojui priskiriamų funkcijų ir pareigų vykdymas.

Socialinio darbuotojo profesinė kompetencija – socialinio darbuotojo įgytų žinių,

gebėjimų, įgūdžių ir etinių vertybių visuma, apibūdinanti jo profesinę kvalifikaciją ir nulemianti praktinės veiklos sėkmę.

Supervizija – socialinio darbo specialistų profesinės veiklos savitarpio priežiūra ir pagalba, skatinanti ir padedanti socialiniams darbuotojams vertinti savo profesinę veiklą, numatyti veiklos tobulinimo kryptis bei padidinti profesinę kompetenciją.

Teorinis mokymasis – profesinių socialinio darbo žinių ir vertybių sistemos, reikalingų praktinei veiklai, įgijimas nuosekliųjų ar nenuosekliųjų studijų būdu (paskaitos, seminarai ir pan.).

II. ATESTACIJOS UŽDAVINIAI

5. Socialinių darbuotojų atestacijos uždaviniai:

5.1. skatinti socialinius darbuotojus siekti išsimokslinimo ir didesnės profesinės kompetencijos;

5.2. didinti socialinių darbuotojų atsakomybę už darbo rezultatus, skatinti domėtis socialinio darbo naujovėmis, diegti socialines inovacijas ir kūrybiškai dirbti;

5.3. sudaryti sąlygas socialiniams darbuotojams siekti karjeros, įgyjant jų profesinę kompetenciją atitinkančią kvalifikacinę kategoriją;

5.4. užtikrinti, kad socialiniai darbuotojai reguliariai turėtų galimybę įgyti tokių žinių ir įgūdžių, kurie leistų sėkmingai spręsti visuomenėje iškytančias socialines problemas;

5.5. didinti socialinio darbuotojo profesijos prestižą visuomenėje.

III. SOCIALINIO DARBO KRYPTIES IŠSILAVINIMĄ TURINČIO SOCIALINIO DARBUOTOJO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS IR JŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

6. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo profesinė kompetencija vertinama ir kvalifikacinė kategorija suteikiama atsižvelgiant į:

6.1. socialinio darbo krypties išsilavinimo lygį;

6.2. socialinio darbo stažą;

6.3. profesinės kvalifikacijos kėlimo trukmę;

6.4. praktinės veiklos vertinimą;

6.5. savo praktinės veiklos pristatymą.

7. Socialinio darbo krypties išsilavinimu yra laikomas išsilavinimas, įgytas baigus aukštesniąsias socialinio darbo studijas aukštesniojoje mokykloje arba pagrindines ar vientisąsias socialinio darbo krypties studijas Lietuvos aukštojoje mokykloje ar lygiavertes studijas užsienio aukštojoje mokykloje. Aukštojo mokslo socialinio darbo studijų kryptis nustatoma remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 4 d. nutarimu Nr. 368 „Dėl bendrojo studijų sričių ir krypčių, pagal kurias vyksta nuosekliosios universitetinės ir neuniversitetinės studijos Lietuvos aukštosiose mokyklose, klasifikatoriaus ir pagal šias studijų kryptis suteikiamų klasifikacijų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [31-1027](#)).

8. Socialinio darbo išsilavinimas skirstomas į:

8.1. aukštesnįjį socialinio darbo krypties išsilavinimą (įgyta socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija);

8.2. aukštąjį neuniversitetinį socialinio darbo krypties išsilavinimą (įgyta socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija);

8.3. universitetinį socialinio darbo krypties išsilavinimą (įgyta socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija);

8.4. socialinio darbo krypties pagrindines studijas (įgytas socialinio darbo bakalauro kvalifikacinis laipsnis);

8.5. socialinio darbo krypties antrosios pakopos studijas (įgytas socialinio darbo magistro kvalifikacinis laipsnis);

8.6. socialinių mokslų daktaro laipsnį ir įgytą socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį.

9. Socialinio darbo stažu laikomas laikotarpis, kurį socialinis darbuotojas dirbo socialinį

darbą ir jo pareigybė buvo nurodyta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 1995 m. vasario 13 d. įsakyme Nr. 15 „Dėl socialinių darbuotojų pareigų sąrašo tvirtinimo“, socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. sausio 4 d. įsakyme Nr. 1-1 „Dėl socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [4-101](#)), socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. lapkričio 21 d. įsakyme Nr. A1-181 „Dėl socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo ir socialinį darbą dirbantiesiems prilyginamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [112-5050](#)) ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 3 d. įsakyme Nr. A1-223 „Dėl socialinį darbą dirbančių darbuotojų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [96-3608](#)).

10. Profesinės kvalifikacijos kėlimu laikomas neformalusis švietimas, kuriuo siekiama pagilinti ar atnaujinti socialinio darbuotojo veiklai reikalingas žinias, gebėjimus ir praktinius įgūdžius.

11. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo profesinės kvalifikacijos kėlimo trukmė vertinama pagal profesinės kvalifikacijos kėlimo programose dalyvautų valandų skaičių bei kitiems socialiniams darbuotojams, socialinių darbuotojų padėjėjams, socialinio darbo studentams pravestų (organizuotų) teorinio ir praktinio mokymo valandų skaičių.

12. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija gali būti keliami šiomis formomis:

12.1. teorinis mokymasis;

12.2. praktinis mokymasis (įskaitant dalyvavimą supervizijoje);

12.3. kitų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų, socialinio darbo studentų teorinis mokymas;

12.4. kitų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų, socialinio darbo studentų praktinis mokymas (įskaitant supervizijos vykdymą ir vadovavimą socialinio darbo studentų praktikai).

13. Teorinio ir praktinio mokymo programas vykdo Metodiniai centrai, aukštosios mokymo įstaigos ir kitos įstaigos (institucijos, organizacijos). Šios programos yra atrenkamos socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame Socialinių darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos apraše nustatyta tvarka profesinės kvalifikacijos kėlimo programų atrankai.

14. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo praktinė veikla vertinama pagal šias sritis:

14.1. veiklos veiksmingumą ir rezultatyvumą;

14.2. bendravimą, bendradarbiavimą ir vadybą;

14.3. asmenines savybes ir vertybes.

15. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo praktinę veiklą vertina praktinės veiklos vertintojas, užpildydamas šio Tvarkos aprašo 2 priede nustatytos formos praktinės veiklos vertinimo lenteles. Praktinės veiklos vertintoją pasirenka pats besiatestuojantis. Praktinės veiklos vertintojas turi turėti ne žemesnę kaip socialinio darbo krypties išsilavinimą ir kvalifikacinę kategoriją nei besiatestuojantis.

16. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo savo praktinės veiklos pristatymas vertinamas pagal atestacijos metu jo pateiktą informaciją apie savo socialinio darbo rezultatus. Socialinio darbuotojo savo praktinės veiklos pristatymą vertina atestacijos komisija.

17. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčio socialinio darbuotojo kvalifikacinės kategorijos suteikimo reikalavimų sąrašą nustato šio Tvarkos aprašo 1 priedas.

18. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turintis socialinis darbuotojas gali įgyti šias kvalifikacines kategorijas:

18.1. socialinio darbuotojo;

18.2. vyresniojo socialinio darbuotojo;

18.3. socialinio darbuotojo eksperto.

19. Socialinio darbuotojo kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, įgijusiam vieną iš šio Tvarkos aprašo 8.1–8.5 punktuose nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę nei 1 metų socialinio darbo stažą. Jis turi būti kėlęs savo profesinę kvalifikaciją šio Tvarkos aprašo 1 priede

nustatytą valandų skaičių ir už praktinės veiklos vertinimą, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais, surinkęs ne mažiau kaip 60 balų bei už atestacijos komisijos įvertintą savo praktinės veiklos pristatymą surinkęs ne mažiau kaip 5 balų vidurkį.

20. Vyresniojo socialinio darbuotojo kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, įgijusiam šio Tvarkos aprašo 8.1 punkte nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 9 metų socialinio darbo stažą arba Tvarkos aprašo 8.2 punkte nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 7 metų socialinio darbo stažą, arba Tvarkos aprašo 8.3 ir 8.4 punktuose nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 5 metų socialinio darbo stažą, arba Tvarkos aprašo 8.5 punkte nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 3 metų socialinio darbo stažą, arba Tvarkos aprašo 8.6 punkte nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 1 metų socialinio darbo stažą. Jis turi būti kėlęs savo profesinę kvalifikaciją šio Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą valandų skaičių ir už praktinės veiklos vertinimą, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais, surinkęs ne mažiau kaip 75 balus bei už atestacijos komisijos įvertintą savo praktinės veiklos pristatymą surinkęs ne mažiau kaip 5 balų vidurkį.

21. Socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, įgijusiam šio Tvarkos aprašo 8.5 punkte nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 5 metų socialinio darbo stažą arba Tvarkos aprašo 8.6 punkte nurodytą išsilavinimą ir turinčiam ne mažesnę kaip 3 metų socialinio darbo stažą. Jis turi būti kėlęs savo profesinę kvalifikaciją šio Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą valandų skaičių ir už praktinės veiklos vertinimą, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais, surinkęs ne mažiau kaip 115 balų bei už atestacijos komisijos įvertintą savo praktinės veiklos pristatymą surinkęs ne mažiau kaip 5 balų vidurkį.

22. Socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčiam socialiniam darbuotojui kvalifikacinė kategorija suteikiama 5 metams. Jis privalo atestuotis kas 5 metai. Jeigu suėjęs 5 metų terminui po kvalifikacinės kategorijos įgijimo datos socialinio darbo krypties išsilavinimą turintis socialinis darbuotojas nesiatestuoja, jis praranda anksčiau turėtą kvalifikacinę kategoriją.

IV. SOCIALINIO DARBO KRYPTIES IŠSILAVINIMO NETURINČIO SOCIALINIO DARBUOTOJO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS IR JŲ PRATĖSIMO KRITERIJAI

23. Socialinio darbo krypties išsilavinimo neturintis socialinis darbuotojas, kuris iki 2004 m. gegužės 31 d. dalyvavo socialinių darbuotojų atestavime ir įgijo socialinio darbuotojo asistento, jaunesniojo socialinio darbuotojo, socialinio darbuotojo, vyresniojo socialinio darbuotojo, vedančiojo socialinio darbuotojo arba socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacinę kategoriją, yra atestuojamas pratęsiant jo turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimo laiką. Ši kategorija pratęsiama laikinai ir galioja iki 2010 m. gruodžio 31 d.

24. Socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčio socialinio darbuotojo profesinė veikla vertinama ir kvalifikacinė kategorija pratęsiama atsižvelgiant į:

24.1. profesinės kvalifikacijos kėlimo trukmę;

24.2. praktinės veiklos vertinimą;

24.3. savo praktinės veiklos pristatymą.

25. Socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčio socialinio darbuotojo profesinės kvalifikacijos kėlimui, jo praktinės veiklos vertinimui bei savo praktinės veiklos pristatymui taikomi šio Tvarkos aprašo 10-16 punktuose nustatyti reikalavimai.

26. Socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčio socialinio darbuotojo kvalifikacinės kategorijos pratęsimo reikalavimų sąrašą nustato šio Tvarkos aprašo 1 priedas.

27. Socialinio darbo krypties išsilavinimo neturintis socialinis darbuotojas gali prasitęsti šias kvalifikacines kategorijas:

27.1. socialinio darbuotojo asistento;

27.2. jaunesniojo socialinio darbuotojo;

27.3. socialinio darbuotojo;

27.4. vyresniojo socialinio darbuotojo;

27.5. vedančiojo socialinio darbuotojo;

27.6. socialinio darbuotojo eksperto.

28. Socialinio darbuotojo asistento, jaunesniojo socialinio darbuotojo ir socialinio darbuotojo kvalifikacinė kategorija pratęsiama asmeniui, kėlusiam savo profesinę kvalifikaciją šio Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą valandų skaičių, už praktinės veiklos vertinimą, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais, surinkusiam ne mažiau kaip 60 balų bei už atestacijos komisijos įvertintą savo praktinės veiklos pristatymą surinkusiam ne mažiau kaip 5 balų vidurkį.

29. Vyresniojo socialinio darbuotojo ir vedančiojo socialinio darbuotojo kvalifikacinė kategorija pratęsiama asmeniui, kėlusiam savo profesinę kvalifikaciją šio Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą valandų skaičių, už praktinės veiklos vertinimą, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais, surinkusiam ne mažiau kaip 75 balus bei už atestacijos komisijos įvertintą savo praktinės veiklos pristatymą surinkusiam ne mažiau kaip 5 balų vidurkį.

30. Socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacinė kategorija pratęsiama asmeniui, kėlusiam savo profesinę kvalifikaciją šio Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą valandų skaičių, už praktinės veiklos vertinimą, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais, surinkusiam ne mažiau kaip 115 balų bei už atestacijos komisijos įvertintą savo praktinės veiklos pristatymą surinkusiam ne mažiau kaip 5 balų vidurkį.

31. Socialinio darbo krypties išsilavinimo neturintis socialinis darbuotojas turi siekti jį įgyti ir gauti vieną iš šio Tvarkos aprašo 18 punkte nurodytų kvalifikacinių kategorijų. Minėtą kvalifikacinę kategoriją socialinio darbo krypties išsilavinimo neturintis socialinis darbuotojas turi įgyti ne vėliau nei iki 2012 m. gruodžio 31 d.

V. ATESTACIJOS KOMISIJOS

32. Socialinių darbuotojų atestaciją vykdo Vyriausioji socialinių darbuotojų atestacijos komisija (toliau – VAK) ir teritorinės socialinių darbuotojų atestacijos komisijos (toliau – TAK). Atestacijos komisijų veiklą techniškai aptarnauja Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos padalinys – Socialinių darbuotojų rengimo centras (toliau – SDRC).

33. Atestacijos komisijų sudėtis ir jų nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Atestacijos komisijų pirmininkai yra socialinės apsaugos ir darbo ministro įgalioti valstybės tarnautojai. Atestacijos komisijų sudėtis kas treji metai atnaujinama vienu trečdaliu.

34. VAK sudaro 9 nariai: pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir 7 nariai. VAK sudaroma iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM), SDRC, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos (toliau – LSDA) atstovų, socialinius darbuotojus rengiančių aukštųjų mokyklų ir kitų įstaigų (institucijų, organizacijų) atstovų. Ne mažiau kaip 2/3 VAK narių privalo turėti socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba socialinių mokslų daktaro laipsnį ir socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacinę kategoriją.

35. VAK:

35.1. atestuoja socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčius socialinius darbuotojus ir suteikia jiems socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacines kategorijas;

35.2. atestuoja socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčius socialinius darbuotojus ir pratęsia jiems vedančiojo darbuotojo ir socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacines kategorijas;

35.3. teikia pasiūlymus SADM dėl TAK sudėties ir jų nuostatų;

35.4. tvirtina TAK darbo planus;

35.5. nagrinėja socialinių darbuotojų skundus ir apeliacijas dėl TAK priimtų sprendimų;

35.6. teikia informaciją SDRC ir SADM apie socialinių darbuotojų atestacijos eigą;

35.7. konsultuoja socialinius darbuotojus atestacijos klausimais;

35.8. tvarko socialinių darbuotojų, dalyvavusių atestacijoje, duomenų bazę;

35.9. vykdo kitas jai nustatytas funkcijas.

36. TAK sudaro 7 nariai: pirmininkas, pavaduotojas ir 5 nariai. TAK sudaroma iš savivaldybių ir apskričių viršininkų administracijų darbuotojų, savivaldybėms ir apskritims

pavaldžių socialinių paslaugų įstaigų darbuotojų, LSDA atstovų ir kitų įstaigų (institucijų, organizacijų) atstovų. Ne mažiau kaip 2/3 TAK narių privalo turėti socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba vedančiojo socialinio darbuotojo ar socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacinę kategoriją ar šio Tvarkos aprašo 18.2 punkte nurodytą vyresniojo socialinio darbuotojo kvalifikacinę kategoriją.

37. TAK:

37.1. surenka ir patikrina, ar yra pristatyta visa socialinio darbuotojo atestacijai reikalinga informacija;

37.2. atestuoja socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčius socialinius darbuotojus ir suteikia jiems socialinio darbuotojo arba vyresniojo socialinio darbuotojo kvalifikacines kategorijas;

37.3. atestuoja socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčius socialinius darbuotojus ir pratęsia jiems socialinio darbuotojo asistento, jaunesniojo socialinio darbuotojo, socialinio darbuotojo ir vyresniojo socialinio darbuotojo kvalifikacines kategorijas;

37.4. sudaro TAK darbo planus ir teikia juos tvirtinti VAK;

37.5. teikia informaciją SDRC ir VAK apie socialinių darbuotojų atestacijos eigą;

37.6. konsultuoja socialinius darbuotojus atestacijos klausimais;

37.7. tvarko socialinių darbuotojų, dalyvavusių atestacijoje, duomenų bazę;

37.8. vykdo kitas jai nustatytas funkcijas.

VI. PASIRENGIMAS ATESTACIJAI

38. Socialinis darbuotojas atestuojasi, kai:

38.1. pirmą kartą siekia įgyti kvalifikacinę kategoriją;

38.2. pageidauja įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją;

38.3. pageidauja prasižinti turimą kvalifikacinę kategoriją;

38.4. baigiasi jo turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimo terminas;

38.5. gautas raštiškas LSDA kreipimasis dėl pakartotinės socialinio darbuotojo atestacijos.

39. Socialiniai darbuotojai, pageidaujantys įgyti arba prasižinti kvalifikacines kategorijas, visą jų atestacijai reikalingą informaciją teikia TAK.

40. Norėdamas įgyti arba prasižinti kvalifikacinę kategoriją socialinis darbuotojas kreipiasi į TAK ir pateikia jai prašymą pagal šio Tvarkos aprašo 3 priede nustatytą formą.

41. Kartu su prašymu atestuotis socialinio darbo krypties išsilavinimą turintis socialinis darbuotojas TAK pateikia:

41.1. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją;

41.2. praktinės veiklos vertintojo užpildytas praktinės veiklos vertinimo lenteles;

41.3. savianalizės anketą, užpildydamas šio Tvarkos aprašo 4 priede nustatytą formą;

41.4. socialinio darbo stažą ir užimamą pareigybę (-es) patvirtinančių dokumentų kopijas (valstybinio socialinio draudimo pažymėjimo (-ų) kopiją; įstaigos (institucijos, organizacijos), organizuojančios savanoriškus darbus, išrašo iš Savanoriškų darbų ir asmenų, atliekančių savanoriškus darbus, apskaitos žurnalo kopiją; darbdavio pažymos kopiją);

41.5. išsilavinimą patvirtinančių dokumentų kopijas;

41.6. iki 2004 m. gegužės 31 d. įgyto kvalifikacinės kategorijos pažymėjimo (jeigu tokį turi) kopiją;

41.7. profesinės kvalifikacijos kėlimą patvirtinančių dokumentų kopijas (pažymėjimus apie dalyvavimą profesinės kvalifikacijos kėlimo programose; įstaigų (institucijų, organizacijų) vadovų pažymas, patvirtinančias kitiems socialiniams darbuotojams, socialinių darbuotojų padėjėjams, socialinio darbo studentams pravestų (organizuotų) teorinio ir praktinio mokymo valandų skaičių ir kt.);

41.8. socialinio darbuotojo nuožiūra kitą jo veiklą apibūdinančią informaciją.

42. Kartu su prašymu atestuotis socialinio darbo krypties išsilavinimo neturintis socialinis darbuotojas TAK pateikia:

42.1. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją;
42.2. praktinės veiklos vertintojo užpildytas praktinės veiklos vertinimo lenteles;
42.3. savianalizės anketą, užpildydamas šio Tvarkos aprašo 4 priede nustatytą formą;
42.4. iki 2004 m. gegužės 31 d. įgytą kvalifikacinės kategorijos pažymėjimą;
42.5. profesinės kvalifikacijos kėlimą patvirtinančių dokumentų kopijas (pažymėjimus apie dalyvavimą profesinės kvalifikacijos kėlimo programose; įstaigų (institucijų, organizacijų) vadovų pažymas, patvirtinančias kitiems socialiniams darbuotojams, socialinių darbuotojų padėjėjams, socialinio darbo studentams pravestų (organizuotų) teorinio ir praktinio mokymo valandų skaičių ir kt.);

42.6. socialinio darbuotojo nuožiūra kitą jo veiklą apibūdinančią informaciją.

43. TAK iš socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčių socialinių darbuotojų, pageidaujančių įgyti socialinio darbuotojo, vyresniojo socialinio darbuotojo ar socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacines kategorijas, bei socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčių socialinių darbuotojų, pageidaujančių prasitęsti socialinio darbuotojo asistento, jaunesniojo socialinio darbuotojo, socialinio darbuotojo, vyresniojo socialinio darbuotojo, vedančiojo socialinio darbuotojo ar socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacines kategorijas, surenka ir patikrina, ar yra pristatyta visa šiame Tvarkos apraše nurodyta jų atestacijai reikalinga informacija.

44. Socialiniam darbuotojui nepateikus visos šiame Tvarkos apraše nurodytos jo atestacijai reikalingos informacijos, TAK iš socialinio darbuotojo gali pareikalauti pristatyti trūkstamą informaciją per 14 kalendorinių dienų. Socialiniam darbuotojui nepristačius tokios informacijos, jo pateiktas prašymas atestuotis nenagrinėjamas.

45. Surinkusi ir patikrinusi visą atestacijai reikalingą informaciją iš socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčių socialinių darbuotojų, pageidaujančių įgyti socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacines kategorijas, arba socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčių socialinių darbuotojų, pageidaujančių prasitęsti vedančiojo socialinio darbuotojo ar socialinio darbuotojo eksperto kvalifikacines kategorijas, TAK per 14 kalendorinių dienų perduoda ją VAK.

VII. KVALIFIKACINIŲ KATEGORIJŲ SUTEIKIMAS, PRATĖSIMAS IR PANAIKINIMAS

46. Atestacijos komisijos veiklos forma – posėdžiai, kuriems vadovauja atestacijos komisijos pirmininkas, o jo nesant – pirmininko pavaduotojas.

47. Atestacijos komisija socialinio darbuotojo prašymą kvalifikacinei kategorijai gauti arba ją prasitęsti svarsto posėdyje, kuriame privalo dalyvauti atestuojamas socialinis darbuotojas.

48. Atestacijos komisija sprendimus priima paprasta balsų dauguma atviru arba slaptu balsavimu atestuojamajam nedalyvaujant. Balsams pasiskirsčius po lygiai, sprendimą lemia atestacijos komisijos pirmininko nuomonė.

49. Posėdyje, kurio metu suteikiama arba pratęsiama kvalifikacinė kategorija, gali dalyvauti (nesuteikiant balsavimo teisės) komisijos kviesti ar įgalioti asmenys iš atestuojamo socialinio darbuotojo savivaldybės ar apskrities administracijos, nevyriausybinės organizacijos, SADM, SDRC ir LSDA atstovai, praktinės veiklos vertintojas.

50. Atestacijos komisijos posėdžio metu rašomas posėdžio protokolas. Protokolą pasirašo atestacijos komisijai pirmininkaujantis asmuo ir posėdyje dalyvavę atestacijos komisijos nariai.

51. Posėdžio metu atestacijos komisija išklauso atestuojamo socialinio darbuotojo informaciją apie jo profesinę veiklą, susipažįsta su jo pateiktų dokumentų kopijomis, įvertina jo savo praktinės veiklos pristatymą bei išklauso kitų atvykusių į posėdį asmenų paaiškinimus.

52. Atestuojamo socialinio darbuotojo savo praktinės veiklos pristatymą vertina posėdyje dalyvaujantys komisijos nariai raštu 10 balų skalėje, išvesdami įvertinimo balų vidurkį.

53. LSDA, gavusi nusiskundimų iš darbdavių, klientų ar kitų šaltinių apie tai, kad socialinio darbuotojo profesinė veikla neatitinka jo turimos kvalifikacinės kategorijos arba apie jo profesinės etikos pažeidimus, gali raštu kreiptis į atestacijos komisiją ir darbdavį dėl pakartotinės socialinio darbuotojo atestacijos. Atestacijos komisija ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo kreipimosi gavimo

dienos pakartotinai atestuoja socialinį darbuotoją dalyvaujant LSDA atstovui bei socialiniam darbuotojui. Jeigu socialinis darbuotojas nesutinka pakartotinai atestuotis, atestacijos komisija turi teisę panaikinti jo turimą kvalifikacinę kategoriją.

54. Iškilus neaiškumams, atestacijos komisija turi teisę kreiptis į LSDA ir prašyti pateikti išvadas dėl atestuojamo socialinio darbuotojo profesinės veiklos atitikties Socialinių darbuotojų profesinės etikos kodeksui.

55. LSDA išvadas dėl atestuojamo socialinio darbuotojo profesinės veiklos atitikties Socialinių darbuotojų profesinės etikos kodeksui pateikia atestacijos komisijai ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo atestacijos komisijos kreipimosi dienos.

56. Atestacijos komisija gali priimti vieną iš šių sprendimų:

56.1. suteikti socialinio darbuotojo pageidaujamą kvalifikacinę kategoriją;

56.2. suteikti aukštesnę (neviršydama komisijos suteikiamų kvalifikacinių kategorijų ribų) negu socialinis darbuotojas pageidavo įgyti kvalifikacinę kategoriją;

56.3. suteikti žemesnę (neviršydama komisijos suteikiamų kvalifikacinių kategorijų ribų) negu socialinis darbuotojas pageidavo įgyti kvalifikacinę kategoriją;

56.4. nesuteikti kvalifikacinės kategorijos;

56.5. pratęsti socialinio darbuotojo turimą kvalifikacinę kategoriją;

56.6. nepratęsti socialinio darbuotojo turimos kvalifikacinės kategorijos;

56.7. panaikinti socialinio darbuotojo turimą kvalifikacinę kategoriją.

57. Atestacijos komisija, priėmusi sprendimą dėl kvalifikacinės kategorijos suteikimo socialinio darbo krypties išsilavinimą turinčiam socialiniam darbuotojui, ne anksčiau kaip po 30 kalendorinių dienų išrašo ir atestuotam socialiniam darbuotojui išduoda kvalifikacinę kategoriją patvirtinantį kvalifikacinės kategorijos pažymėjimą.

58. Atestacijos komisija, priėmusi sprendimą dėl kvalifikacinės kategorijos pratęsimo socialinio darbo krypties išsilavinimo neturinčiam socialiniam darbuotojui, ne anksčiau kaip po 30 kalendorinių dienų pratęsia atestuotam socialiniam darbuotojui jo turimą kvalifikacinę kategoriją. Ant jo kvalifikacinės kategorijos pažymėjimo yra užrašoma data, iki kurios pratęsiama kvalifikacinė kategorija. Šią datą savo parašu patvirtina atestacijos komisijos pirmininkas.

59. Socialinis darbuotojas, kuriam atestacijos metu nebuvo suteikta ar pratęsta pageidaujama kvalifikacinė kategorija, gali jos siekti pakartotinai tik atsiradus naujoms sąlygoms, atitinkančioms pageidaujamai kvalifikacinei kategorijai gauti ar prasitęsti keliamus reikalavimus.

60. Informaciją apie suteiktą, pratęstą ar panaikintą kvalifikacinę kategoriją atestacijos komisija registruoja socialinių darbuotojų duomenų bazėje.

VIII. SKUNDAI IR APELIACIJOS

61. Skundus ir apeliacijas dėl TAK priimtų sprendimų nagrinėja VAK.

62. Socialinis darbuotojas, nepatenkintas TAK sprendimu, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo TAK sprendimo priėmimo dienos gali pateikti VAK raštišką prašymą dėl TAK sprendimo peržiūrėjimo.

63. VAK, gavusi socialinio darbuotojo raštišką prašymą dėl TAK sprendimo peržiūrėjimo, peržiūri socialinio darbuotojo atestacijai pateiktą informaciją, išklauso TAK pirmininką bei socialinį darbuotoją ir priima sprendimą dėl kvalifikacinės kategorijos suteikimo, pratęsimo ar panaikinimo, kuris yra privalomas TAK.

64. VAK sprendimai gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

IX. ATSAKOMYBĖ

65. Kvalifikacinės kategorijos siekiantis socialinis darbuotojas ir jo praktinę veiklą vertinantis praktinės veiklos vertintojas už pateiktos informacijos teisingumą atsako teisės aktu nustatyta tvarka.

10 skyrius. *Neteko galios nuo 2008-11-23*

Skyriaus naikinimas:

Nr. [A1-370](#), 2008-11-17, *Žin.* 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Skyriaus numeracijos pakeitimas:

Nr. [A1-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

68. Socialinio darbuotojo darbo užmokesčio dydis priklauso nuo jo turimos kvalifikacinės kategorijos. Socialinį darbą dirbančių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašą biudžetinėse įstaigose dirbantiems socialiniams darbuotojams suderinus su finansų ministru tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

69. Socialinio darbuotojo kvalifikacinė kategorija gali būti siejama su užimama pareigybe. Darbdavys, skelbdamas konkursą konkrečiai pareigybei užimti, gali iš socialinio darbuotojo reikalauti turėti tam tikrą kvalifikacinę kategoriją.

70. Socialinio darbuotojo atestacijos išlaidas apmoka darbdavys ar pats socialinis darbuotojas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-370](#), 2008-11-17, *Žin.*, 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

71. Kvalifikacinės kategorijos pažymėjimas yra griežtos apskaitos dokumentas. Kvalifikacinės kategorijos pažymėjimo formą tvirtina Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius.

Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos
aprašo
1 priedas

**I. SOCIALINIO DARBO KRYPTIES IŠSILAVINIMĄ TURINČIO SOCIALINIO
DARBUOTOJO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS SUTEIKIMO REIKALAVIMŲ
SĄRAŠAS**

Kriterijai	Kvalifikacinė kategorija					
	Socialinis darbuotojas		Vyresnysis socialinis darbuotojas		Socialinis darbuotojas ekspertas	
1	2		3		4	
	Išsilavinimas	Stažas (metais)	Išsilavinimas	Stažas (metais)	Išsilavinimas	Stažas (metais)
I. Išsilavinimas ir minimalus socialinio darbo stažas (metais)						
APK – aukštesnysis socialinio darbo krypties išsilavinimas (socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija)	APK	1	APK	9	-	-
NPK – aukštasis neuniversitetinis socialinio darbo krypties išsilavinimas (socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija)	NPK	1	NPK	7	-	-
UPK – universitetinis socialinio darbo krypties išsilavinimas (socialinio darbuotojo profesinė kvalifikacija)	UPK	1	UPK	5	-	-
BAK – socialinio darbo krypties pagrindinės studijos (socialinio darbo bakalauro kvalifikacinis laipsnis)	BAK	1	BAK	5	-	-
MAG – socialinio darbo krypties antrosios pakopos studijos (socialinio darbo magistro kvalifikacinis laipsnis)	MAG	1	MAG	3	MAG	5
DAK – socialinių mokslų daktaro kvalifikacinis laipsnis (turintis socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį)	-	-	DAK	1	DAK	3
II. Profesinės kvalifikacijos tobulinimo trukmė (valandomis)						
ST – teorinis mokymasis; SP – praktinis mokymasis (įskaitant dalyvavimą supervizijoje); KT – kitų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų, socialinio darbo studentų teorinis mokymas; KP – kitų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų praktinis mokymas (įskaitant supervizijos vykdymą ir vadovavimą socialinio darbo studentų praktikai)	APK	ST/SP 32/56	APK	ST/SP 32/56	MAG	ST/SP/KT/KP 32/40/32/40
	NPK	ST/SP 32/48	NPK	ST/SP 32/48	DAK	ST/SP/KT/KP 16/32/16/32
	UPK	ST/SP 32/40	UPK	ST/SP/KP 16/40/16		
	BAK	ST/SP 16/32	BAK	ST/SP/KP 16/32/16		
	MAG	ST/SP 8/32	MAG	ST/SP/KP 16/16/32		
			DAK	SP/KP 16/40		
III. Praktinės veiklos vertinimas (balais)						
1. Veiklos veiksmingumas ir rezultatyvumas	ne mažiau kaip 20		ne mažiau kaip 25		ne mažiau kaip 35	
2. Bendravimas, bendradarbiavimas ir vadyba	ne mažiau kaip 20		ne mažiau kaip 25		ne mažiau kaip 35	
3. Asmenybės savybės ir vertybės	ne mažiau kaip 20		ne mažiau kaip 25		ne mažiau kaip 35	
Iš viso balų:	ne mažiau kaip 60		ne mažiau kaip 75		ne mažiau kaip 115	

SOCIALINIO DARBUOTOJO PRAKTINĖS VEIKLOS VERTINIMO LENTELĖS

1 lentelė

I. VEIKLOS VEIKSMINGUMAS IR REZULTATYVUMAS		
Kriterijaus pavadinimas	Požymiai	Balai*
1.1. Profesinė kompetencija: žinios, gebėjimai, socialinės politikos žinojimas.	Žino naujausias socialinio darbo kryptis bei sugeba jas taikyti savo darbe. Žino Lietuvos socialinės politikos kryptis ir aktualijas. Žino ir sugeba taikyti galiojančius teisės aktus socialinės paramos srityje. Žino ir sugeba taikyti socialinių tyrimų metodus. Moka surasti statistinę bei kitokią reikalingą informaciją bei ja pasinaudoti. Siekia naujų žinių ir gebėjimų savo veiklai tobulinti. Turi gerus socialinio darbo įgūdžius.	(0-4)
1.2. Gebėjimas įvertinti kliento situaciją ir nustatyti jo poreikius socialinei paramai.	Sugeba įvertinti asmens, šeimos ir grupės socialinę situaciją bei tiksliai nustatyti jų poreikius socialinei paramai. Sugeba kelti ir formuluoti tikslus bei uždavinius. Žino ir sugeba taikyti efektyviausius kliento socialinio funkcionavimo įvertinimo būdus. Sugeba įvertinti kliento poreikių tenkinimo galimybes (išteklius).	(0-4)
1.3. Gebėjimas planuoti socialinę paramą.	Sugeba numatyti socialinės paramos teikimo prioritetus. Sugeba parinkti socialinę paramą labiausiai atitinkančią kliento situaciją. Sugeba planuoti socialinės paramos procesą. Sugeba į socialinio darbo su klientu planą įtraukti visą kliento sistemą.	(0-4)
1.4. Gebėjimas taikyti socialinio darbo metodus.	Žino ir taiko šiuos socialinio darbo metodus: darbo su asmenimis, šeimomis, grupėmis, bendruomene. Sugeba nustatyti kliento poreikius, savarankiškumo lygį, socialinio funkcionavimo sunkumus. Sugeba vykdyti pagrindines socialinio darbuotojo funkcijas: konsultuoti, tarpininkauti, patarti, organizuoti paramą krizių atvejais ir t. t.	(0-4)
1.5. Gebėjimas organizuoti žmogiškuosius ir finansinius išteklius.	Sugeba mobilizuoti vidinius (kliento) ir jo artimiausios aplinkos išteklius. Sugeba mobilizuoti išorinius žmogiškuosius ir finansinius išteklius. Sugeba nustatyti žmogiškųjų ir finansinių išteklių skirstymo prioritetus, atsižvelgdamas į klientų problemų mastą sunkumą ir kitus aspektus.	(0-4)
1.6. Gebėjimas įtraukti artimiausią kliento aplinką (šeimą bendriją, bendruomenę) į kliento problemų sprendimą.	Supranta kliento artimiausios aplinkos svarbą ir sugeba ją įtraukti į problemų sprendimą. Sugeba organizuoti šeimą, bendriją bendruomenę pagalbos klientui resursams mobilizuoti bei pagalbai jam teikti.	(0-4)
1.7. Gebėjimas organizuotai ir tiksliai veikti.	Yra dalykiškas ir tikslus. Sugeba organizuotai ir tikslingai veikti bei organizuoti kitus. Sugeba planuoti ir valdyti darbo dienos laiką.	(0-4)
1.8. Gebėjimas kūrybiškai dirbti.	Yra kūrybingas, modifikuoja ir kūrybingai pritaiko socialinio darbo metodus.	(0-4)
1.9. Gebėjimas sekti ir diegti socialinio darbo naujoves.	Domisi socialinio darbo ir socialinės politikos naujovėmis. Taiko socialinio darbo naujoves savo veikloje ir skatina tai daryti kitus.	(0-4)
1.10. Gebėjimas vertinti savo ir įstaigos (institucijos, organizacijos) veiklą.	Sugeba vertinti socialinio darbo procesą. Sugeba įvertinti suteiktų paslaugų veiksmingumą ir rezultatus. Sugeba vertinti bendruosius (įstaigos, institucijos, organizacijos) ar pagalbos konkrečiam klientui teikimo planus. Sugeba vertinti kolegų veiklą.	(0-4)
Iš viso balų:		

Praktinės veiklos vertintojo vardas ir pavardė, darbovietė, pareigos, parašas ir data:

.....

2 lentelė

II. BENDRAVIMAS, BENDRADARBIAVIMAS IR VADYBA		
Kriterijaus pavadinimas	Požymiai	Balai*
1.1. Gebėjimas bendrauti su klientais.	Aktyviai ir profesionaliai bendrauja su klientais, jų šeimomis ir bendruomenės nariais. Tobulina savo bendravimo įgūdžius.	(0-4)
1.2. Dalyvavimas įstaigos (institucijos, organizacijos) veikloje.	Aktyviai dalyvauja įstaigos (institucijos, organizacijos) veikloje. Rūpinasi įstaigos (institucijos, organizacijos) plėtra, teikiamų paslaugų kokybe.	(0-4)
1.3. Gebėjimas bendradarbiauti ir dirbti specialistų komandoje.	Žino komandinio darbo principus ir taiko juos savo profesinėje veikloje. Aktyviai dalyvauja tarpdisciplininėse specialistų komandose, kurios sprendžia kliento problemas.	(0-4)
1.4. Gebėjimas būti tarpininku (patarėju).	Sugeba būti tarpininku tarp konfliktuojančių pusių. Sugeba patarti. Sugeba ginti klientų teises ir interesus.	(0-4)
1.5. Gebėjimas rengti projektus ir juos įgyvendinti.	Sugeba rengti įvairaus lygmens socialinio darbo ir socialinių paslaugų plėtros projektus. Aktyviai dalyvauja įgyvendinant įvairius socialinio darbo ir socialinių paslaugų plėtros projektus. Pats rengia socialinio darbo ir socialinių paslaugų plėtros projektus, yra jų vadovas.	(0-4)
1.6. Gebėjimas organizuoti grupes, bendruomenę, socialinės paramos tinklus ir pan.	Aktyviai įtraukia kliento šeimą, savipagalbos grupes ar bendruomenę į kliento problemų sprendimą. Geba kurti socialinės paramos tinklus. Organizuoja ir įtraukia savanorius.	(0-4)
1.7. Gebėjimas vadovauti ir administruoti.	Turi geras vadybos žinias, jas taiko praktikoje. Turi vadovo ir neformalaus lyderio savybių. Turi vadybos ir administravimo patirties.	(0-4)
1.8. Gebėjimas vesti susirinkimus, pasitarimus, vadovauti darbo grupėms.	Yra geras susirinkimų, pasitarimų, darbo grupių vadovas ir vedėjas. Yra nuoseklus ir kryptingas, veddamas susirinkimus, pasitarimus ir vadovaudamas darbo grupių veiklai. Geba inicijuoti konstruktyvias diskusijas ir jas palaikyti.	(0-4)
1.9. Gebėjimas vesti derybas, spręsti konfliktus.	Turi gerus derybininko įgūdžius ir tam tinkamas asmenybės savybes. Sugeba spręsti konfliktines situacijas.	(0-4)
1.10. Gebėjimas logiškai dėstyti savo mintis.	Mąsto logiškai ir argumentuotai. Turi gerą iškalbą ir yra įtaigus.	(0-4)
Iš viso balų:		

Praktinės veiklos vertintojo vardas ir pavardė, darbovietė, pareigos, parašas ir data:

.....

3 lentelė

III. ASMENINĖS SAVYBĖS IR VERTYBĖS		
Kriterijaus pavadinimas	Požymiai	Balai*
1.1. Atsakingumas ir atskaitingumas.	Didelis atsakomybės jausmas. Atskaitingumas.	(0-4)
1.2. Tolerantiškumas ir pakantumas kitiems žmonėms ir kitų nuomonėms.	Tolerancija ir pakantumas kitiems žmonėms. Tolerancija kitų nuomonei.	(0-4)

1.3. Pagarba kitiems, geranoriškumas.	Pagarba kitiems asmenims. Geranoriškumas.	(0-4)
1.4. Žmogaus teisių ir lygių galimybių principo puoselėjimas.	Žmogaus teisių žinojimas. Žmogaus teisių ir lygių galimybių principo taikymas praktinėje veikloje. Kitų asmenų skatinimas gerbti žmogaus teises.	(0-4)
1.5. Refleksyvumas (savo veiksmų ir veiklos apgalvojimas, mokymasis iš klaidų).	Savo veiksmų apgalvojimas. Gebėjimas mokytis iš savo ir kitų klaidų. Savo veiksmų ir veiklos refleksija ir analizė.	(0-4)
1.6. Empatiškumas ir gebėjimas suprasti kitą, jautrumas.	Empatiškas ir jautrus. Greitai perpranta kitų žmonių problemas.	(0-4)
1.7. Atsparumas stresui ir veikimas kritinėse situacijose.	Atsparas visokio pobūdžio stresoriams. Nepasimeta streso ar kritinėse situacijose. Geba organizuoti kitus krizėms įveikti. Krizinėse situacijose sugeba valdyti save.	(0-4)
1.8. Veiklumas, energija, motyvacija.	Veiklus ir energingas. Turi stiprią veiklos motyvaciją.	(0-4)
1.9. Emocinis stabilumas, nekonfliktiškumas, neagresyvumas, negrabumas.	Emociškai pastovus ir neimpulsyvus. Nekonfliktiškas ir neagresyvus. Su klientais taktiškas ir negrabus.	(0-4)
1.10. Atsparumas kitų įtakai.	Atsparas kitų žmonių įtakai ir nepasiduodantis jų spaudimui.	(0-4)
Iš viso balų:		

Praktinės veiklos vertintojo vardas ir pavardė, darbovietė, pareigos, parašas ir data:

.....
.....
.....
.....

* Už išskirtinius pasiekimus atestuojamam socialiniam darbuotojui kiekvienoje iš jo praktinės veiklos vertinimo lentelių papildomai gali būti pridedama iki 10 balų.

Išskirtiniai pasiekimai gali būti: vietinio, nacionalinio ar tarptautinio lygmens apdovanojimai (padėkos raštai, garbės raštai ir pan.) už profesionalumą socialinės politikos ar socialinio darbo srityje, inovacijas socialiniame darbe; dalyvavimas rengiant teisės aktus socialinio darbo ir socialinių paslaugų srityje; parengti socialinio darbo ir socialinių paslaugų plėtros projektai, kurie yra laimėję projektų atrankos konkursuose ir kt.

Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos
aprašo
3 priedas

.....
(vardas ir pavardė)

.....
(darbovietė, pareigos, turima kvalifikacinė kategorija)

..... atestacijos komisijai

PRAŠYMAS ATESTUOTIS

20..... m..... d.

.....
(sudarymo vieta)

Prašau leisti atestuotis..... kvalifikacinei kategorijai gauti / prasitęsti (*pabraukti*).

PRIDEDAMA (pridedamus dokumentus pažymėti –☒):

- 1. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija,..... lapai.
- 2. Praktinės veiklos vertintojo užpildytos praktinės veiklos vertinimo lentelės,..... lapai.
- 3. Savianalizės anketa,..... lapai.
- 4. Socialinio darbo stažą ir užimamą pareigybę (-es) patvirtinančių dokumentų kopijos,..... lapai.
- 5. Išsilavinimą patvirtinančių dokumentų kopijos,..... lapai.
- 6. Iki 2004 m. gegužės 31d. įgytas kvalifikacinės kategorijos pažymėjimas (kopija, originalas),..... lapai.
- 7. Profesinės kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų kopijos,..... lapai.
- 8. Kitų dokumentų kopijos (*įrašyti*)

.....
(parašas)

.....
(vardas ir pavardė)

SAVIANALIZĖS ANKETA

1. Bendroji informacija

Pavardė	
Vardas	
Asmens kodas	
Savivaldybė	
Darbovietė	
Pareigos	
Pageidaujama kvalifikacinė kategorija	

2. Išsilavinimas (nurodomos visos mokymosi įstaigos)

Mokymosi metai		Mokymo įstaiga	Specialybė, laipsnis, kvalifikacija	Diplomo serija, Nr.
Pradžia	Pabaiga			

3. Socialinio darbo stažas

Darbovietė	Pareigybė	Darbo trukmė (mėn., m.)	Darbo turinys

4. Profesinės kvalifikacijos tobulinimas per pastaruosius 1–5 metus

Metodinis centras ar mokymo įstaiga (institucija, organizacija)	Data	Mokymų pavadinimas	Mokymų turinys	Mokymų pobūdis*				Valandų sk.
				ST	SP	KT	KP	

5. Kitų socialinių darbuotojų mokymas per pastaruosius 1-5 metus

Metodinis centras ar mokymo įstaiga (institucija, organizacija)	Data	Mokymų pavadinimas	Mokymų turinys	Klausytojai	Mokymų pobūdis*		Valandų sk.
					KT	KP	

*ST – teorinis mokymasis;

SP – praktinis mokymasis (įskaitant dalyvavimą supervizijoje);

KT – kitų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų, socialinio darbo studentų teorinis mokymas;

KP – kitų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų praktinis mokymas (įskaitant supervizijos vykdymą ir vadovavimą socialinio darbo studentų praktikai).

- Trumpas savo praktinės veiklos pristatymas
- Kokius vertybinius ir profesinės etikos aspektus labiausiai akcentuojate savo veikloje?
- Kokius socialinio darbo metodus taikote savo veikloje?
- Pasiekti rezultatai dirbant socialinį darbą
- Kas, dirbant socialinį darbą, kelia didžiausią pasitenkinimą?
- Kas, dirbant socialinį darbą, labiausiai trukdo dirbti?
- Ką reikėtų keisti savo ir savo įstaigos (institucijos, organizacijos) veikloje?
- Pateikite atvejį iš savo praktikos, kuris iš Jūsų pareikalavo žinių (teorijos), vertybių (etikos) ir praktinių įgūdžių derinimo bei jų pritaikymo

.....
(parašas)

(vardas ir pavardė)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-185](#), 2006-07-05, Žin., 2006, Nr. 79-3123 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-185

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 "Dėl Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-216](#), 2006-07-31, Žin., 2006, Nr. 86-3375 (2006-08-05), i. k. 1062230ISAK00A1-216

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 "Dėl Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-237](#), 2006-08-22, Žin., 2006, Nr. 91-3586 (2006-08-26), i. k. 1062230ISAK00A1-237

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 "Dėl Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-123](#), 2007-05-08, Žin., 2007, Nr. 53-2065 (2007-05-15), i. k. 1072230ISAK00A1-123

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 "Dėl Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-152](#), 2008-05-09, Žin., 2008, Nr. 55-2104 (2008-05-15), i. k. 1082230ISAK00A1-152

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 "Dėl Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-370](#), 2008-11-17, Žin., 2008, Nr. 134-5219 (2008-11-22), i. k. 1082230ISAK00A1-370

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 "Dėl Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo" pakeitimo